

KENNISMAKING MET 'DE NIEUWE' JUDITH OSBORN:

“De kracht van *Matisse* trekt me enorm aan”

RODE LOPERS, CHAMPAGNEFEESTJES, UITDAGENDE T-SHIRTS ... JARENLANG SMULDE DE SENSATIEPERS VAN **HET EXTRAVAGANTE LEVEN VAN JUDITH OSBORN**, DE BLONDE VAMP DIE AL JONG MET EEN VERMOGENDE VISHANDELAAR TROUWDE, KLEDINGCOLLECTIES ONTWIERP EN ZICH ALS SOCIETYBABE AAN HET PUBLIEK PRESENTEERDE. MAAR DIE TIJD IS VOORBIJ. DE DIVA HEEFT AFGEREKEND MET HAAR 'FOUTE' IMAGO EN TOONT EINDELIJK HAAR WARE GEZICHT. EEN PORTRET VAN DE NIEUWE JUDITH OSBORN: EEN BEVLOGEN KUNSTENARES MET GROTE AMBITIES EN EEN **ONBEDWINGBARE FASCINATIE VOOR FRANKRIJK**.

TEKST: ANDY ARNTS - FOTOGRAFIE: GABRIELA HENGEVELD

‘Als mijn vader in de tuin bezig was, plaatste hij een bandrecorder op een keukentrapje en klonk luidkeels *Charles Aznavour* over het gazon’

EIGENLIJK ZAT HET ER AL EEN PAAR JAAR AAN TE komen. Voor haar werk als presentatrice van het tv-programma *Weekje Osborn* reisde Judith Osborn voor RTV Noord-Holland tal van musea af om items over kunst te maken. Van Mauve tot Mondriaan, van Monet tot Matisse. En tot ieders verbazing wist ze alles van deze kunstenaars af. Met het grootste gemak interviewde ze conservatoren en museumdirecteuren van onder meer de Hermitage Amsterdam en het Teylers museum in Haarlem. Was dat allemaal ingestudeerd of had Judith Osborn gewoon veel meer in haar mars dan de buitenwereld vermoedde?

In haar nieuwe appartement in Amsterdam-Oost vertelt ze over de ontwikkeling die ze doormaakte: ‘Ik geef toe, ik heb dat imago natuurlijk zelf in stand gehouden. Misschien wel uit gemakzucht, want ik had geen zin om er veel tekst en uitleg over te geven. Bovendien deed ik het programma *Weekje Osborn*, en dat ging ook vaak over rode lopers en feestjes en partijtjes. Maar zodra we klaar waren met de opnamen, was ik de eerste die zei: ‘Kom op, we gaan naar huis.’

Ik voelde ook nooit de behoefte om me te verdedigen, maar de laatste jaren kreeg ik er wel last van. Het was niet meer plezierig. Blijkbaar heb ik al die jaren toch te weinig van die andere kant van mezelf laten zien. Ik heb de kunstacademie gedaan en altijd de behoefte gehad om weer te gaan schilderen. Maar het kwam er niet van. En schilderen is geen hobby die je even tussen-door doet. Dat kan alleen met volledige toewijding.’

Rust om te schilderen

Afgelopen zomer maakte Osborn de grote ommekeer. Ze verhuisde er zelfs voor. ‘Alles viel op dat moment samen: mijn programma bij RTV Noord-Holland stopte, ik wilde meer privacy, weg uit het centrum van Amsterdam, lichter wonen, meer lucht om me heen, schilderen ... kortom, het roer ging compleet om. Voorheen had ik er de rust niet voor in m'n lijf. Ik liep altijd achter anderen aan, omdat ik dacht dat anderen veel interessanter waren dan ik. Met mijn man Robert was ik altijd weg. Pas toen ik na zijn overlijden mijn huidige partner Bert (tv-maker Bert van der Veer, red.) leerde kennen, kon ik voor het eerst weer eens een avondje thuis op de bank zitten en een film kijken. Dankzij Bert is die rust teruggekomen. Hij gunt me die ook en hij ondersteunt me enorm om mijn eigen weg te gaan.’

Door de vele ramen heeft het buitenlicht vrij spel in Osborns appartement, dat tegelijk haar atelier is. In de gang hangen enkele schilderijen uit haar jeugd en vooral veel nieuw werk, net terug van een expositie in Weert. Deze schilderijen dragen namen die verwijzen naar bekende Franse chansons van onder anderen Jacques Brel, Barbara en Charles Aznavour.

‘Als jong meisje groeide ik op met een vader die dol was op Frank Sinatra en vooral Charles Aznavour. Als hij in de tuin bezig was, plaatste hij een bandrecorder op een keukentrapje en klonk

luidkeels Charles Aznavour over het gazon. Ondertussen maaide hij dan het gras. Die combinatie van de geur van vers gras, de muziek van Aznavour en de bomen die zo mooi in bloei stonden, maakte mij zielsgelukkig. Nog steeds trouwens. Vanuit die beleving is ook het idee ontstaan om de schilderijen een titel van een chanson mee te geven; niet alleen vanwege de herinnering aan mijn vader, maar ook omdat elk lied een bepaalde lading heeft of een gevoel weergeeft. *Sur ma vie* bijvoorbeeld, dat refereert aan een hoofdstuk uit mijn leven dat ik heb afgesloten.’

Met Aznavour is de connectie met Frankrijk gelegd. ‘Kijk,’ zegt ze, de expositiecatalogus *Van Matisse tot Malevich* enthousiast openslaand, ‘dit vind ik dus fantastisch: Henri Manguin. Dit is heel tastbaar, dit is Frankrijk. Het is fauvisme, maar je ziet er ook de invloed van het impressionisme in terug. Daar hou ik van, van dat felle, contrasterende kleurgebruik. Zoals afgelopen week; ik loop door Singer Laren en ik zie daar een werk van Jan Sluijters. Dat was zó mooi. Je ziet heel duidelijk het verschil tussen het werk dat hij maakte vóórdat hij naar Parijs ging en wat hij daarna schilderde. Net als bij Mondriaan en Van Dongen. Je ziet bij allemaal dat ze in Frankrijk zijn geweest. Bij Van Gogh idem dito. Maar het is niet alleen de invloed van het impressionisme, het is ook de invloed van Frankrijk zelf: de geuren, de kleuren, de mensen. Het is de totale impact die een land of een streek op je heeft.

O ja, en weet je wat ik ook zo mooi aan Frankrijk vind? Die sterke slagschaduw! Die krijg je alleen als de zon ergens hard op staat te branden. Dat kennen we in Nederland niet. Op dit schilderij van Auguste Chabaud bijvoorbeeld. Zie je dat? Het is donker en toch vóel je hier de zon. Is het niet prachtig?’

Kunstprogramma's

Als presentatrice van *Weekje Osborn* had de kunstenares veel invloed op de samenstelling van de inhoud. ‘We maakten het programma met een klein team: een cameraman, regisseur Robert Jan de Boer, een stagiaire en ikzelf. Als ik de kans krijg, wil ik graag nog eens een echt kunstprogramma met Robert Jan maken. Of een kunstprogramma voor kinderen, dat zou ik hartstikke leuk vinden. Het is belangrijk om kunst toegankelijk te maken. Voor veel mensen heeft kunst nog steeds een drempel, terwijl het juist iets is om van te genieten en een mening over te vormen. Ook als je iets niet mooi vindt, kun je er ontzettend veel van leren. Het schijnt trouwens zo te zijn dat als je vóór je zeventiende nog nooit in een museum bent geweest, dat het daarna ook niet snel meer gebeurt. Gelukkig was ik er nog net op tijd bij. Ik zat in klas 4 van het VWO toen we met onze docent Frans naar Parijs gingen en daar allerlei musea bezochten. Vooral het Musée Rodin fascineerde me door de kracht en de expressie en vooral de erotiek die in zijn werk zit. Zijn tekeningen zijn echt wonderschoon en ik vind het knap hoe hij alles in een paar lijnen weet neer te

VOIR UN AMI PLEURER

Het schilderij *Voir un ami pleurer* van Judith Osborn is op 5 april jl. geveild tijdens het Ronald McDonald Kinderfonds Gala 2014 in het Amsterdamse Okura Hotel. Het gala had een spectaculaire opbrengst van 1.064.000 euro, bijeengebracht door 500 gasten. Zo zijn 14.000 overnachtingen mogelijk, zodat zieke kinderen dicht bij hun ouders kunnen zijn. Na een spannende bieding ging het schilderij van Judith uiteindelijk weg voor een van de hoogste bedragen op de veiling: 12.000 euro! Kijk voor meer schilderijen van Judith Osborn op www.judithosborn.com

zetten. Je ziet daar de beeldhouwer in terug. Het is door Rodin dat ik nu zelf ook bezig ben met naakten. Het is boeiend, intiem en tegelijkertijd kwetsbaar. En van alle tijden. Er zit enorm veel emotie in. Het was dan ook heel speciaal om in 2012 voor *Weekje Osborn* een reportage te maken over de expositie *Erotique Rodin* in Singer Laren.’

Artistieke tuinen

‘Een ander voorbeeld van een programma dat ik graag zou maken: Monty Don heeft voor de BBC een prachtige serie gemaakt over Franse tuinen. Hij bezoekt daarin de meest indrukwekkende tuinen van Frankrijk en onderscheidt deze in artistieke tuinen, gourmet tuinen en imposante tuinen, zoals die van Versailles. Een van die afleveringen ging over een tuin die ik de allermooiste vond: de *jardin de la Louve* in Bonnieux, in de Lube-

ron. Daar zit ook een mooi verhaal achter: die tuin is aangelegd door Nicole de Vésian, een Parijsse van zeventig jaar die na het overlijden van haar man naar Zuid-Frankrijk vertrok en daar voor hem een soort heiligdom wilde maken. Tien jaar lang heeft ze eraan gewerkt. Ze was helemaal geen tuinierster, maar wel ontwerpster geweest bij Hermès. Ze had dus wel gevoel voor vorm en voor kleur en dat komt helemaal terug in die tuin – zó mooi en zó rustgevend. Niet lang voor haar dood heeft een Amerikaanse galeriehouder die tuin aangekocht, als kunstwerk. Dankzij haar kun je die tuin nog steeds bezoeken.

Mijn liefde voor tuinen vind je ook terug in mijn eigen schilderijen. Er zijn eigenlijk twee soorten artistieke tuinen: de kunstzinnige, die ook als zodanig bedoeld is, en tuinen die in dienst staan van de schilderkunst. Dat zie je met name bij Monet, die speciaal bruggetjes en vijvers met waterlelies liet aanleggen,

‘Het bijzondere van *Monet* is dat hij die waterlelies schilderde toen hij last van staar had en alleen nog maar wazig kon zien’

omdat hij die wilde schilderen. Heel anders dan Cézanne, die gewoon zijn huis schilderde zoals dat was, met de bestaande tuin eromheen.

Het bijzondere van Monet is dat hij die waterlelies schilderde toen hij last van staar had en alleen nog maar wazig kon zien. Dat zie je terug in dat werk. Hij schilderde niet zozeer wat hij nog kon zien, maar de herinnering die hij aan die waterlelies had en die nog op zijn netvlies stond.

Hetzelfde bij Matisse. Toen die aan het eind van zijn leven ziek werd en niet meer goed kon schilderen, knipte hij vanuit zijn rolstoel die bekende papieren figuren. En die worden, net als de waterlelies van Monet, beschouwd als een van zijn sterkste werken. Het is die vindingrijkheid die de ware kunstenaar kenmerkt. En dan die kleuren van Matisse, prachtig! De kracht en de helderheid daarvan trekt me enorm aan.’

Het meisje in de tuin

‘Ik zou echt heel graag een keer met m’n autootje door Frankrijk willen scheuren en dan al die tuinen van Monty Don bezoeken. Met mijn man Robert ging ik altijd op vakantie naar Frankrijk en maakte ik vooraf een hele planning. Op de heenweg stopten we in Lyon om te lunchen. Ik ben goed bevriend met Alain Caron en die gaf ons altijd tips voor goede restaurants. Daarna begon de route pas echt; dan zag je de bomen veranderen en ging het dak

van de auto open. Dat moest ook wel, want meestal had ik tijdens de lunch al een hoop knoflook gegeten ...

Als ik opnieuw een tv-programma mag presenteren, dan wil ik eigenlijk twee tochten maken: een tocht langs als die prachtige Franse tuinen, om vervolgens te kijken waar we gaan eten. Zo’n programma lijkt me fantastisch, want ik ben net zo’n bourgondiër als Monet. Bovendien past het helemaal bij de persoon die ik nu ben. Vroeger ontwierp ik T-shirts met ophitsende teksten. Dat zou ik nu niet meer willen en niet meer kunnen. Wat je ontwerpt moet je ook zijn: Marlies Dekkers is Marlies Dekkers, Olcay Gulsen is *Supertrash*. Die vrouwen ontwerpen iets en vertegenwoordigen dat ook. Ik ben dat niet meer. Dat is een proces. Toen ik Robert leerde kennen was ik een meisje van 24, toen hij overleed was ik een vrouw van 40. Ik had een enorme bagage, maar moest helemaal opnieuw uitvinden wie ik was. Dat was een zoektocht van zes jaar. En toen ik het eindelijk had gevonden, kwam ik weer terug bij dat meisje in de tuin van haar vader, bij die bandrecorder met Charles Aznavour, dat vers gemaaid gras en die bloeiende bomen. Die bagage, de liefde voor Frankrijk en de rust die ik dankzij Bert heb hervonden, heeft me uiteindelijk gevormd tot de persoon die ik nu ben.’

EN ROUTE

DE 7 FAVORIETE KUNSTENAARS VAN JUDITH OSBORN

Judith Osborn is een fervent museumbezoeker en keert graag naar dezelfde musea terug. ‘Soms ga ik maar een uurtje. Even een moment voor mezelf, om tot rust komen en de wereld om me heen te vergeten. Of om de wereld weer eens anders te kunnen bezien, want dat is wat kunst met je doet.’
Wie zijn Judiths favoriete kunstenaars?

Auguste Rodin

‘In de nadagen van zijn carrière kon Rodin het zich veroorloven om dagelijks vrouwen voor hem te laten poseren. Zijn tekeningen en aquarellen van het vrouwelijk naakt tonen, vaak op zeer expliciete wijze, de vrouw als seksueel en erotisch wezen. Dergelijke, destijds als onfatsoenlijk beoordeelde voorstellingen kennen we ook van Klimt, Picasso, Matisse of Schiele. Rodin ging hen hierin voor, maar hij tekende krachtiger, rauwer en aardser.’

Henri Matisse

‘Matisse maakte veel werken waarvan de *cut-outs* een briljant laatste hoofdstuk vormen; vanaf de jaren veertig tot aan zijn dood in 1954 gebruikte hij papieren stroken, gekleurd volgens de gouache techniek. Ze zijn een perfecte synthese van kleuren, lijnen en vormen.’

Claude Monet, Vincent van Gogh en Paul Cézanne

‘Drie kunstenaars die ik bewonder vanwege de enorme intensiteit van kleur, toewijding en emotie die van hun doeken af spatten.’

Jan Sluijters

‘Zijn gulzigheid en de hunkering waarmee hij het vrouwelijk naakt schilderde, het plezier waarmee hij zijn kleurrijke landschappen tot leven bracht ... alles bij Sluijters is zo heerlijk onverschrokken.’

Jean-Paul Goude

‘Goude is degene die Grace Jones heeft gemaakt. Een hele creatieve geest met een enorme fantasie. Als ik zijn werk zie, word ik daar helemaal blij van.’

‘Bijna alle werken van bovenstaande kunstenaars zijn doorspekt met passie en onaangepastheid. Zo zouden we allemaal wel in het leven willen staan; met ‘passionele onaangepastheid’, en toch doen we het niet omdat angst voor het onbekende ons in de greep houdt. Daarom houden we van kunst, om ons daar even in te kunnen verliezen.’